

Алла Францівна Линенко

Педагогічний артистизм майбутніх викладачів музичного мистецтва в парадигмі герменевтичного підходу

УДК 378.147:78

DOI <https://doi.org/10.24195/artstudies.2025-3.6>

Алла Францівна Линенко
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри музично-інструментальної підготовки
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
ORCID: 0000-0002-2427-0756

Стаття надійшла в редакцію: 02.07.2025

Стаття прийнята: 22.07.2025

Опубліковано: 14.10.2025

Стаття присвячена актуальній проблемі формування педагогічного артистизму майбутніх викладачів музичного мистецтва в контексті професійної успішності. На засадах теоретичних розвідок провідних учених розкривається сутність феноменів: «артистизм», «педагогічний артистизм», «педагогічний артистизм музиканта», «герменевтичний підхід». Згідно з метою статті її методологія базується на герменевтичному підході, зокрема на принципах педагогічної герменевтики (організації простору розуміння в освітньому процесі; встановленні міжособистісних відносин на основі діалогу, емпатії, толерантності; розвитку здатності до рефлексії, саморозуміння та усвідомлення себе як майбутнього професіонала). Репрезентовано визначення професійної успішності майбутніх викладачів музичного мистецтва, а також сутність педагогічного артистизму музикантів, який складається з: музично-педагогічної майстерності, культури, інструментально-професійної компетентності, вирізняється використанням творчого й герменевтичного підходів у педагогічній діяльності. Охарактеризовано значущість педагогічного розуміння, роль мотивації досягнення у формуванні як професійної успішності, так і педагогічного артистизму викладача – музиканта. Розглянуто деякі методичні принципи відомих музикантів-педагогів: М. Лонг, А. Корто, Г. Нейгауза. Як методичне підґрунтя пропонуються технологія драмогерменевтики, як синтез соціоігрових прийомів, герменевтики та педагогіки, тобто взаємозв'язок складників: герменевтики, педагогіки та театру. Окрім того, пропонується інноваційна технологія самопрезентації, яка являє собою вільне орієнтування викладача музичного мистецтва в засобах ефективного викладу інформації; виявлення переваг, нюансів і складнощів публічного повідомлення; аналізування якості підготовлених для презентації матеріалів. Виявлено, що основне завдання технології самопрезентації – донести позицію виконавця-музиканта до слухачів, а також складники зазначеної технології: вивчення загальних і специфічних принципів побудови самопрезентації; освоєння алгоритму підготовки матеріалів для виступу.

Ключові слова: артистизм, педагогічний артистизм музиканта, майбутні викладачі музичного мистецтва, професійна успішність, мотивація досягнення, герменевтика, педагогіка розуміння, герменевтичний підхід, технологія, драмогерменевтика, самопрезентація.

Постановка проблеми. Професійна успішність майбутніх викладачів музичного мистецтва є важливим критерієм самоактуалізації в контексті майбутньої педагогічної діяльності. Важливість зазначеної проблеми зумовлюється насущною потребою українського суспільства в компетентних висококваліфікованих музично-педагогічних кадрах, здатних на високому методологічному, методичному й інноваційному рівнях навчати, виховувати й прилучати до вершин високодуховної музичної культури молоді покоління, відданих інтересам країни.

Професійну успішність майбутніх викладачів музичного мистецтва розуміємо як цілісне, інтегративне утворення, що включає прагнення студентів до досягнення високих результатів у музично-педагогічній діяльності, наявність обізнаності в зазначеній сфері, широкого використання сучасних інноваційних технологій. Окрім того, застосування акмеологічного та праксеологічного підходів у професійній діяльності, задоволеність результатами в ній, авторитет серед оточення: учнів, колег, батьків (Линенко, 2024, с. 77).

Одним зі складників успішної професійної діяльності майбутніх викладачів музичного мистецтва

вважаємо педагогічний артистизм, який є проявом високого рівня володіння: музично-педагогічною майстерністю, культурою, інструментально-професійною компетентністю, використанням творчого й герменевтичного підходів у педагогічній діяльності.

Аналіз актуальних досліджень. Проблема педагогічного артистизму була предметом дослідження багатьох учених, починаючи з Я. Коменського, представників Могиллянської академії, А. Макаренка та сучасних науковців: Д. Будянського, М. Грищенко, Т. Дементьєвої, І. Зязюна, Л. Зязюн, М. Лазарєва, Т. Ткаченко, О. Сумської та інших.

Ми згодні з Т. Демент'євою в тому, що педагогічний артистизм – це високий рівень педагогічної майстерності, який проявляється в його здатності яскраво, емоційно, своєрідно передати навчальний матеріал, за допомогою свого досвіду, компетенції і педагогічних технологій (Демент'єва, 2022).

Л. Зязюн у дослідженні артистичного виховання особистості в системі освіти Франції підкреслює, що через позитивні естетичні почуття, артистичне виховання в тих, хто навчається, розвиває здібності до творчої експресії, відчуття творчості, сприяє розквіту особистої незалежності

й індивідуальності учня, урівноважує розумові та почуттєві можливості учнів, культивує мислення та дії, стає необхідним в орієнтації та поведінці в суспільстві (Зязюн, 2003).

Т. Ткаченко й О. Шумська визначають педагогічний артистизм музиканта як особливу професійну якість його особистості, специфічну здатність, що поєднує в собі емоційно-експресивні, художньо-інтелектуальні та художньо-операційні сторони його професійної діяльності, що приводить до злиття та співіснування «артиста» і «педагога» в одній особі (Ткаченко & Шумська, 2025).

В. Демидова теж досліджує педагогічний артистизм педагога-музиканта, визначає його як інтегративну якість особистості, один із провідних компонентів естетичної компетентності викладача та педагога. Автор стверджує, що педагогічний артистизм педагога-музиканта сприяє розвитку педагогічної творчості та характеризується визначенням рівнем сформованості спеціальних здібностей. До них В. Демидова відносить: навички, уміння, спрямовані на модифікацію педагогічної ситуації чи особистості вихованця; доцільність обраних педагогом дій з урахуванням особливостей педагогічних обставин (Демидова, 2024).

Науковці вважають, що артистизм педагога – це здатність органічно влитися в педагогічний процес, уміння «заразити» учнів своїми особистісними якостями, а також знаходити нестандартні способи вирішення проблем, свідомо вибудовуючи свою поведінку відповідно до ситуації. Підкреслюється, що важливо не тільки яскраво донести інформацію, а щоб вона запам'яталася (Костюков, 2017).

Згідно з В. Костюковим, артистизм учителя відображає його ідеали, культуру, духовне багатство, ерудицію, уміння володіти словом, рухами, почуттями, уміння створити на заняттях особливу атмосферу спілкування дітей певного віку із презентованими на уроці музичними творами (Костюков, 2017).

Можна констатувати той факт, що у процесі навчання в педагогічних ЗВО ще не приділяється належне значення формуванню педагогічного артистизму. М. Лазарєв зазначає, що педагогічний артистизм є яскравим, виразним утіленням власних почуттів, духовної висоти, а також любові до предмета (Лазарєв, 1995, с. 61).

Д. Будянський визначає педагогічний артистизм як «комплекс професійно значущих, взаємопов'язаних і взаємозумовлених якостей, який забезпечує досконале володіння педагогічною технікою та навичками перевтілення». Особливо Д. Будянський підкреслює «виразну, естетично привабливу передачу навчального матеріалу з метою максимальної реалізації індивідуального потенціалу педагога» (Будянський, 2006, с. 7).

І. Сергєєва слушно вважає, що «особистість вчителя вирізняється властивими їй ірраціональністю

та харизмою, самовідданістю та егоцентризмом, осяяннями й експромтами, що можна розглядати як джерело успіху в педагогіці <...>» (Сергєєва, 2011, с. 130).

І. Сергєєв презентує варіанти успішних учителів. До них він відносить такі: «учитель-психолог», «учитель – популязатор науки», «учитель-актор», «учитель-режисер». Особливо нас цікавить, яким чином автор характеризує поняття «учитель-актор» і «учитель-режисер». На думку науковця, «учитель-актор» самоактуалізується на уроках через власну пластичну, мімічну, мовленнєву виразність, експресію та гру, а «учитель-режисер» для кращого розуміння учнями навчального матеріалу «відбудовує різні мізансцени на уроках. Нерідко такий учитель пропонує тим, хто навчається, різні ролі, іноді по-особливому розставляє меблі, поживавлює предметне середовище уроку через залучення найрізноманітнішого реквізиту тощо» (Сергєєв, 2004, с. 17).

Мета статті полягає в теоретичному обґрунтуванні, методологічному та методичному супроводі формування педагогічного артистизму в майбутніх фахівців музичного мистецтва.

Методологія дослідження базується на герменевтичному підході, зокрема на принципах педагогічної герменевтики: організації простору розуміння в освітньому процесі в системі викладач – студент; встановленню міжособистісних відносин на основі діалогу, емпатії, толерантності; розвитку здатності до рефлексії, саморозуміння та усвідомлення себе як майбутнього професіонала.

Результати та їх обговорення. У довідковій літературі визначено артистизм як «високу майстерність, віртуозність» (Словник). Науковці розглядають артистизм виконавця-піаніста з особистісної потреби його в самовираженні та самовдосконаленні, здатності його комунікативного впливу на слухачку аудиторію шляхом вираження внутрішнього змісту художнього образу твору (Гришина та ін., 2021). На думку авторів, артистизм музиканта виявляється в його образному мисленні, відчутті внутрішньої свободи, пошуку нестандартних рішень у розв'язанні художніх проблем. До невід'ємних складників виконавського артистизму піаніста автори відносять: культуру звуковидобування, яскравість, насиченість, тембральне забарвлення, масштабність звуку; а також уміння та навички піаніста знаходити звукові фарби відповідно до стилю композитора (Гришина та ін., 2021).

У контексті досягнення успіху у здобутті педагогічного артистизму студентів-піаністів в умовах фахової музичної підготовки необхідно проводити системну та цілеспрямовану роботу, спрямовану на формування їхньої обізнаності в теорії та історії музичного мистецтва, методичної компетентності, вільного володіння інструментально-піаністичними вміннями та навичками, прийомами

самопрезентації, стійкою мотивацією досягнення, особистісними якостями: емоційністю, упевненістю тощо.

Мотивація досягнення дає можливість бути впевненим, що поставлені завдання будуть успішно вирішені. Як відомо, запорука будь-якого успіху – це цілеспрямована системна діяльність щодо його досягнення. Мотивація досягнення стимулює майбутнього викладача музики до активного просування до цілі, кінцевого успішного результату.

Педагогічний артистизм майбутнього викладача музики за час проведення музичного заняття та ілюстрації музичних творів проявляється в сенсорному наповненні, стильовій адекватності, відповідності вибраного музично-виконавського плану основній ідеї композитора, тембрах, тонкій образотворчості фортепіанного виконання п'єс, що вивчаються, умілим і доречним застосуванням аналогій із живописом, літературою, архітектурою. Р. Ролан зазначав: «Коли я чую музику, я бачу картини, а коли дивлюсь на картини, я чую музику». Якщо на заняттях вивчаються прелюдії К. Дебюссі, необхідно розкрити тему імпресіонізму в мистецтві: у живописі, музиці, визначити його основні тенденції, характеристики, прийоми, які використовували автори для створення живописних творів мистецтва в зазначеному сенсі. На уроці треба продемонструвати живописні роботи художників-імпресіоністів: К. Моне, К. Піссарро, П. Сезана, П. Ренуара й інших. У зв'язку із цим охарактеризувати особливості звуковидобування на фортепіано творів композиторів-імпресіоністів: яскравість тембрів, акварельність, вишукану образотворчість, темповий складник виконання, пояснити роль *legato*, гнучкість та тонкість педалізації тощо. Велика французька піаністка й педагог М. Лонг зазначала, що «педаля потребує уважного, постійного роздуму й аналізу» (Long, 1960, р. 72). Вона надавала великого значення володінню педаллю під час інтерпретації музичних творів французьких імпресіоністів. М. Лонг цілком поділяла думку д'Енді, французького композитора, педагога і засновника «Співочої школи» у Парижі, що «мета мистецтва <...> – повчати, поступово піднімати людський дух» (Long, 1960, р. 75). Учителю потрібно подавати вербальний матеріал про твір, що вивчають, цікаво, експресивно, виразно, наприклад, запропонувати прослухати записи музичних творів композиторів-імпресіоністів, як фортепіанні: «Тераса, яку відвідує місячне світло», «Затонулий собор» та інші, так і оркестрові з опери К. Дебюссі «Пеллеас і Мелізанда», його романси на слова поетів-символістів: П. Вердена, Ш. Бодлера, твори М. Равеля: «Гра води», «Відображення», музику до балету «Дафніс і Хлоя» тощо.

Щоб на високому виконавчому рівні артистично презентувати музичний твір, треба дати

інформацію учням, тобто необхідно застосувати герменевтичний підхід. Як відомо, підхід передбачає наявність цілого комплексу взаємозалежних ідей, принципів і методів, що сприяють вирішенню завдання. Герменевтика – це наука про мистецтво тлумачення, теорія інтерпретації та розуміння будь-яких текстів, яка прагне до інтерпретації і знаходження сенсу (Линенко, 2018). Педагогічна герменевтика допомагає здійснити гуманістичну стратегію педагогічної взаємодії: вона ставить учнів у позицію активного суб'єкта пізнавального процесу, розвиває їхню здібність до самоуправління процесом пізнання і саморозвитку, організує навчання як рішення навчально-пізнавальних проблем на основі творчого діалогу та поширення в освітньому просторі принципів розуміння (Линенко, 2018). Герменевтичний підхід передбачає використання принципів педагогічної герменевтики:

- організації простору розуміння в освітньому процесі в системі викладач – студент;
- встановлення міжособистісних відносин на основі діалогу, емпатії, толерантності;
- розвитку здатності до рефлексії, саморозуміння та усвідомлення себе як майбутнього професіонала (Линенко, 2018).

Викладач музичного мистецтва має глибоко проникнути в історію створення твору, який їм вивчається, виявити особливості творчості композитора, ознайомитися з інформацією про те, що автора спонукало на створення цього опусу, яка його провідна ідея, проаналізувати форму, піаністичні прийоми, які необхідні для виразного виконання музичного твору, стильові особливості та характеристики виконання: темп, динаміку, звуковидобування, педаль, уточнити виконавський план тощо. Обов'язково прослухати музичний твір у різних інтерпретаціях видатних виконавців.

Відомий французький музикант, піаніст А. Кортю пропонував студентам Паризької консерваторії на початку вивчення музичного твору заповнити анкету, яка містила: ім'я, рік, місце народження та смерті композитора, його національність, назву твору, час його написання та кому присвячено, обставини, що сприяли виникненню твору, авторські вказівки, форма, темп, тональний план, характерні риси (гармонічний аналіз, аналогії), характер і зміст твору, естетичний і технічний коментар, поради для роботи та для інтерпретації (Cortu, 1928, с. 102).

Уважаємо, що педагогічне розуміння не виникає спонтанно, його потрібно спеціальним чином навчати. Орієнтація майбутнього педагога-піаніста на осягнення смислів проявів учнів у пізнавальній, когнітивній і міжособистісних сферах розвиває в ньому базові компетенції, що сприяє формуванню загальної професійної компетентності (Линенко, 2018), а також успішній професійній

діяльності, вільному володінню педагогічним і піаністичним артистизмом.

У роботі над музичним твором, на думку педагогів-музикантів, необхідно дотримуватись таких умов, як: адекватне визначення мети, спрямованість на неї; зосередженість і розподіл уваги; бажання та прагнення досягнення мети (Коган, 1969; Long, 1960). Як зазначала М. Лонг, коли педагог проводить фортепіанний урок у творчій атмосфері, це спонукає до творчості й учня. Щоб пробудити роботу уяви та створити особливу атмосферу, перед початком детальних занять М. Лонг проводила уроки-бесіди, з істинним артистизмом і захопленням розповідала про все, що могло допомогти зрозуміти музику, створення твору, історії його інтерпретації. Її блискучий розум, ерудиція та природне красномовство захоплювали студентів, відкривали перед ними нові горизонти творчості (Long, 1960, р. 56). За спогадами своїх учнів, Г. Нейгауз на уроках талановито, з істинною виконавсько-піаністичною майстерністю грав різні музичні твори композитора, які вивчалися, грав тільки уривки цих творів, щоб студентам не нав'язувати свою інтерпретацію. Окрім того, читав вірші, наводив аналогії з образотворчого мистецтва, літератури й архітектури, якщо потрібно було, іноді навіть наводив уривки з німецьких філософських трактатів тощо – і все це з метою кращого розуміння студентом сенсу, глибокого проникнення в ідею музичного твору та розуміння обраних звукових засобів, особливості туше в інтерпретації твору.

У формуванні педагогічного артистизму окрема роль належить технології драмогерменевтики. Це інноваційна методична розробка, яка є синтезом соціоігрових прийомів, герменевтики та педагогіки, тобто здійснюється взаємозв'язок трьох складників: герменевтики, педагогіки та театру (Будянський, 2005). Ефективність використання в мистецькій освіті технології драмогерменевтики доведено у праці О. Олексюк, О. Ребровою, О. Микулинською (Oleksyuk et al., 2019) та іншими.

Щоб формувати педагогічний артистизм у вчителів музичного мистецтва, доцільно використовувати технологію самопрезентації. Суть якої полягає в тому, щоб за допомогою спеціальних засобів донести до свідомості тих, хто слухає, важливу й необхідну інформацію. Технологія самопрезентації спрямована в підготовці майбутнього викладача музичного мистецтва для проведення як уроку, так і успішного публічного виступу в ролі лектора, який уводить слухачів в атмосферу музичних творів, що будуть виконуватися на концерті. Згідно з основними положеннями технології самопрезентації можна розглядати такі складники: вивчення загальних і специфічних принципів побудови самопрезентації; освоєння алгоритму підготовки матеріалів для виступу. Окрім того, учені стверджують,

що технологія самопрезентації передбачає вільне орієнтування викладача музичного мистецтва в засобах ефективного викладу інформації; виявлення переваг, нюансів і складнощів публічного повідомлення; аналізування якості підготовлених для презентації матеріалів. Виступи на публіці потребують донесення до неї авторської позиції (Будянський, 2006).

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Отже, педагогічний артистизм викладача музичного мистецтва – це діяльність, що визначає його творчий складник. Завдяки йому підвищується ефективність музичних занять, підсилюється їхній експресивно-емоційний фон, який зацікавлює студентів, позитивно впливає на подальшу самостійну творчу роботу з вивчення творів музичного мистецтва, розуміння їхнього сенсу й естетичної цінності, що загалом позитивно впливає на виховання творчої особистості молодих педагогів музикантів, а в майбутній самостійній музично-педагогічній діяльності сприяє духовному зростанню української учнівської молоді.

Перспективи подальших розвідок убачаємо у визначенні необхідних особистісних якостей викладачів музики в аспекті педагогічного піаністичного артистизму, інтерпретаційної майстерності та їх формування у процесі підготовки в музичних закладах вищої освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Будянський, Д. (2005). Драмогерменевтика як засіб формування педагогічного артистизму майбутніх учителів гуманітарних дисциплін. *Освіта Донбасу*, 4, 106–110.
2. Будянський, Д. (2006). *Формування педагогічного артистизму майбутнього вчителя гуманітарних дисциплін* [Автореф. дис. канд. пед. наук, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка], Суми.
3. Гришина, О., Гришина, В., Юрчук, О. (2021). Артистизм як особистісна характеристика виконавця-піаніста. *Академічні студії. Серія «Педагогіка»*, 1 (3), 192–197.
4. Демент'єва, Т. (2022). Артистизм як необхідний компонент педагогічного професіоналізму викладача. *Новий колегіум*, 3, 66–68.
5. Демидова, В. (2024). Педагогічний артистизм як фахова компетентність педагога-музиканта. *Музичне мистецтво і культура*, (39), 311–324.
6. Зязюн, Л. (2003). Артистичне виховання особистості в системі освіти Франції [Автореф. дис. канд. пед. наук, Інститут вищої освіти АПН України], Київ.
7. Коган, Г. (1969). Біля воріт майстерності. Робота піаніста. URL: <https://vseosvita.ua>
8. Костюков, В. (2017). *Методика формування педагогічно-артистичних умінь майбутніх учителів музики на заняттях з постановки голосу* [Дис. канд. пед. наук, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова], Київ.
9. Лазарєв, М. (1995). *Основи педагогічної творчості*. Суми: ВВП «Мрія».

10. Линенко А. (2018). Герменевтичний підхід у педагогіці і його принципи. *Науковий вісник Південно-українського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*, 6, 55–59.

11. Линенко, А. (2024). Професійна успішність майбутніх фахівців музичного мистецтва в контексті педагогічної самоефективності. *Інноваційна педагогіка*, 72, 76–79.

12. Сергєєва, І. (2011). Артистизм як елемент педагогічної майстерності. *Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти*, 28 (32), 124–133.

13. Сергєєв, І. (2004). *Основи педагогічної діяльності*. Київ: Наукова думка.

14. Словник. Портал української мови та культури. URL: <https://slovnyk.ua>

15. Ткаченко, Т., Шумська, О. (2025). Артистизм майбутнього педагога-музиканта як складова його педагогічної майстерності. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, (218), 61–66.

16. Corto, A. (1928). *Rational Principles of Piano-forte Technique*. New York: Oliver Ditson CO.

17. Dunoyer, C. (1993). *Marguerite Long: a life in French music, 1874–1966*. Indiana Univ. Press, Bloomington.

18. Long, M. (1960). *Au piano avec Claude Debussy*. Edité par: R. Julliard. Paris.

19. Oleksiuk, O., Rebrova, O., & Mikulinska, O. (2019). Dramatic Hermeneutics as a Perspective Technology in the Artistic Education. *Journal of History Culture and Art Research*, 8 (3), 100–112.

REFERENCES

1. Budianskyi, D. V. (2005). Dramogermenevtyka yak zasib formuvannia pedahohichnoho artystyzmu maibutnykh uchyteliv humanitarnykh dystsyplin [Dramatic hermeneutics as a means of forming pedagogical artistry of future teachers of humanitarian disciplines]. *Osvita Donbasu – Education of Donbas*, 4, 106–110. [in Ukrainian].

2. Budianskyi, D. V. (2006). Formuvannia pedahohichnoho artystyzmu maibutnoho vchytelia humanitarnykh dystsyplin [Formation of pedagogical artistry of the future teacher of humanitarian disciplines]. (Avtoref. dys. ... kand. ped. nauk) – [PhD thesis abstract]. Sumy State Pedagogical University named after A. S. Makarenko, Sumy. [in Ukrainian].

3. Corto, A. (1928). *Rational Principles of Pianoforte Technique*. New York: Oliver Ditson CO.

4. Dementieva, T. (2022). Artystyzm yak neobkhdnyi komponent pedahohichnoho profesionalizmu vykladacha [Artistry as a necessary component of the pedagogical professionalism of a teacher]. *Novyi kolehium – New Collegium*, 3, 66–68. [in Ukrainian].

5. Demydova, V. H. (2024). Pedahohichni artystyzm yak fakhova kompetentnist pedahoha-muzykanta [Pedagogical artistry as a professional competence of a music teacher]. *Muzychne mystetstvo i kultura – Musical Art and Culture*, 39, 311–324. [in Ukrainian]

6. Dunoyer, C. (1993). *Marguerite Long: a life in French music, 1874–1966*. Indiana Univ. Press, Bloomington.

7. Hryshyna, O. Yu., Hryshyna, V. V., & Yurchuk, O. M. (2021). Artystyzm yak osobystisna kharakterystyka

vykonavtsia-pianista [Artistry as a personal characteristic of a pianist performer]. *Akademichni studii. Seriiia "Pedahohika"* – Academic Studies. Series "Pedagogy", 1 (3), 192–197. [in Ukrainian].

8. Kogan, H. M. (1969). Bilia vorit maisternosti. *Robota pianista [At the Gates of Mastery. The Work of the Pianist]*. Retrieved from <https://vseosvita.ua> [in Ukrainian].

9. Kostiukov, V. V. (2017). *Metodyka formuvannia pedahohichno-artystychnykh umin maibutnykh uchyteliv muzyky na zaniattiakh z postanovky holosu [Methodology for the formation of pedagogical-artistic skills of future music teachers in voice training classes]*. (Dys. ... kand. ped. nauk) – [PhD thesis]. National Pedagogical Dragomanov University, Kyiv. [in Ukrainian].

10. Lazarev, M. O. (1995). *Osnovy pedahohichnoi tvorchosti [Fundamentals of Pedagogical Creativity]*. Sumy: VVP "Mriia". [in Ukrainian].

11. Long, M. (1960). *Au piano avec Claude Debussy*. Edité par: R. Julliard. Paris.

12. Lynenko, A. F. (2018). Hermenevtychnyi pidkhid u pedahohitsi i yoho pryntsyipy [Hermeneutic approach in pedagogy and its principles]. *Naukovyi visnyk Pivdenoukrainskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni K. D. Ushynskoho – Scientific Bulletin of the South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky*, 6, 55–59. [in Ukrainian].

13. Lynenko, A. F. (2024). Profesiina uspishnist maibutnykh fakhivtsiv muzychnoho mystetstva v konteksti pedahohichnoi samoeфекtyvnosti [Professional success of future specialists in musical art in the context of pedagogical self-efficacy]. *Innovatsiina pedahohika – Innovative Pedagogy*, 72, 76–79. [in Ukrainian].

14. Oleksiuk, O., Rebrova, O., & Mikulinska, O. (2019). Dramatic Hermeneutics as a Perspective Technology in the Artistic Education. *Journal of History Culture and Art Research*, 8 (3), 100–112.

15. Serhieiev, I. S. (2004). *Osnovy pedahohichnoi diialnosti [Fundamentals of Pedagogical Activity]*. Kyiv: Naukova dumka. [in Ukrainian].

16. Serhieieva, I. I. (2011). Artystyzm yak element pedahohichnoi maisternosti [Artistry as an element of pedagogical mastery]. *Problemy ta perspektyvy formuvannia natsionalnoi humanitarno-tekhnicnoi elity – Problems and Prospects of the Formation of the National Humanitarian and Technical Elite*, 28 (32), 124–133. [in Ukrainian].

17. Slovnyk. Portal ukrainskoi movy ta kultury [Dictionary. Portal of Ukrainian language and culture]. Retrieved from <https://slovnyk.ua> [in Ukrainian].

18. Tkachenko, T., & Shumska, O. (2025). Artystyzm maibutnoho pedahoha-muzykanta yak skladova yoho pedahohichnoi maisternosti [Artistry of a future music teacher as a component of his pedagogical mastery]. *Naukovi zapysky. Seriiia: Pedahohichni nauky – Scientific Notes. Series: Pedagogical Sciences*, 218, 61–66. [in Ukrainian].

19. Ziazun, L. I. (2003). Artystychni vykhovannia osobystosti v systemi osvity Frantsii [Artistic education of personality in the French education system]. (Avtoref. dys. ... kand. ped. nauk) – [PhD thesis abstract]. Institute of Higher Education of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, Kyiv. [in Ukrainian].

Pedagogical artistism of future music teachers in the paradigm of the hermeneutic approach

Alla Oleksiivna Linenko
 Doctor of Pedagogical Sciences,
 Professor,
 Professor at the Department of Musical
 and Instrumental Training
 The State Institution "South Ukrainian
 National Pedagogical University
 named after K. D. Ushynsky"
 ORCID: 0000-0002-2427-0756



The article is devoted to the urgent problem of formation of pedagogical artistry of future teachers of musical art in the context of professional success. On the basis of theoretical researches of leading scientists the essence of phenomena is revealed: "artistry", "pedagogical artistry", "pedagogical artistry of a musician", hermeneutic approach, principles of pedagogical hermeneutics: organization of space of understanding in the educational process in the system "teacher – student"; establishment of interpersonal relations on the basis of dialogue, empathy, tolerance; development of ability to reflection, self-understanding and awareness of oneself as a future professional. The definition of professional success of future teachers of musical art is represented, as well as the essence of the pedagogical artistry of musicians, which consists of: musical and pedagogical skill, culture, instrumental and professional competence, is marked by the use of creative and hermeneutic approaches in pedagogical activity. The significance of pedagogical understanding, the role of motivation for achievement in the formation of both professional success and pedagogical artistry of a teacher-musician are characterized. Some methodological principles of famous musicians-teachers are considered: M. Long, A. Corto, G. Neuhaus. As a methodological basis, the technology of drama-hermeneutics is proposed, as a synthesis of socio-game techniques, hermeneutics and pedagogy, that is, the relationship of the components: hermeneutics, pedagogy and theater. In addition, an innovative technology of self-presentation is proposed, which represents a free orientation of the teacher of musical art in the means of effective presentation of information; identification of advantages, nuances and difficulties of public communication; analysis of the quality of materials prepared for presentation. It was revealed: the main task of the technology of self-presentation: to convey the position of the performer – musician to the listeners, as well as the components of the specified technology: studying the general and specific principles of constructing self-presentation; mastering the algorithm for preparing materials for a performance.

Keywords: artistry, pedagogical artistry of musician, future teachers of musical art, professional success, motivation for achievement, hermeneutics, pedagogy of understanding, hermeneutic approach, technology, drama-hermeneutics, self-presentation.